

Legenda (NL)

WAP-pages / Paul Nas

Djembé

Toonsoort

T (tenor, toon of open toon), S (slap) en B (bas). Als kleine letters worden gebruikt (t, s en b) kan een extra slag als variatie worden toegevoegd.

Handzetting

r (rechts), l (links). f (flam); twee slagen die net niet tegelijkertijd vallen, d (gedempte slag), k (handklap), 2 (dubbelslag in zogenaamde "roulement", c = dempen tijdens slag. Rechts en links kan natuurlijk worden omgedraaid voor links-handigen.

Uitgangspunt is de "doorlopende" handzetting, waarbij opeenvolgende pulsen steeds afwisselend een slag rechts of links meekrijgen. Soms is vanwege de snelheid waarmee het ritme gespeeld wordt, een meer praktische handzetting aan te bevelen.

Djembé 1	S	S	S	T	T	S	b	S	S	T
	f	l	r	2	r	l	r	l	r	r

Douns (Kenkeni, Sangban en Doundoun)

Drum- en belslagen: ● (open slag), ○ (gedempte slag), H (slag met stok op houten deel van de trommel), x = bel-slag. □ (start slag, vaak in de break)

Als kleine letters worden gebruikt (o, c, en h) kan een extra slag als variatie worden toegevoegd.

Sangban	●	●	●	●	●		○		○		□	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Andere aanduidingen binnen het ritme-vak:

Als er een letter, A, B, C, enz. staat in het bruine vak vindt verderop in het ritme opnieuw een verwijzing plaats naar dit deel van het ritme. Ook opmaten kunnen in het bruine vak worden aangegeven.

Toelichting op begrippen

Binaire en ternaire ritmes

Alle West-Afrikaanse ritmes zijn cyclisch; ze herhalen zich in een bepaald patroon. Het eind van elk weergegeven patroon sluit daarom aan bij het begin. Een cyclus bestaat uit een aantal pulsen, waarvan er een aantal met een slag op trommel en / of bel worden ingevuld. Het totaal aantal pulsen wordt onderverdeeld in groepen van vier of drie pulsen. De onderscheiden ritmes wordt daarmee **binair** (eigenlijk quaternair) of **ternair** genoemd. (vierkwartsmaat of driekwartsmaat).

De inzet of start van het ritme

Een ritme kan op verschillende manieren worden opgestart. Een persoon begint met een patroon voor een specifiek instrument te spelen, en andere spelers vallen in met hun eigen patronen, als zij hun positie ten opzichte van het eerste patroon hebben bepaald. Een tweede manier is door middel van een oproep van de djembé -solist die een appèl, een "call" (of intro) geeft en het ritme opstart op een van te voren afgesproken plaats. In dit boek begint elk patroon op de plaats waar volgens gangbare afspraken na het appèl het ritme begonnen wordt. Waar dit afwijkt, is met vierkanten aangegeven, waar de eerste slag op dat instrument gespeeld wordt.

Variaties

Soms worden in de patronen variaties toegepast. Deze variaties kunnen zowel als vast element in een cyclisch patroon worden vastgehouden, als incidenteel tijdens het spel worden toegevoegd. Soms wordt een variatie met regelmaat afgewisseld met het basis-patroon. Tenslotte kunnen ook variaties voor één instrument gespeeld worden in combinatie (als een gesprek) met ander instrument.

Solo Accompagnement

Dit is een "tussenspel" voor de Djembé-solist voor momenten dat er tussen twee solo's even rust genomen wordt.

De flam

Een flam (f) is een incidentele dubbelslag voor djembe waarbij de slagen korter op elkaar volgen als in de roulement (twee slagen in één hokje).